

[Senioři píší Wikipedii: příručka pro začátečníky \[1\]](#)

Autor:

- [DVOŘÁKOVÁ, Helena](#) [2]

Číslo:

- [2020, ročník 29, číslo 3/4](#) [3]

Rubrika:

- [Recenze](#) [4]

Klíčová slova:

- [publikace](#) [5], [senioři](#) [6], [Wikipedie](#) [7]

VESELÝ, Vojtěch. *Senioři píší Wikipedii: příručka pro začátečníky* [online]. Wikimedia ČR, 17. 7. 2020 [cit. 2020-11-02]. 32 s. Dostupné

z:

https://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:P%C5%99%C3%ADru%C4%8Dka_pro_za%C4%8D%C3%A1te%C4%8Dn%C3%ADky_%E2%80%93_Senio%C5%99i_p%C3%AD%C5%A1%C3%AD_Wikipedii.pdf

[8] (rozcestník k jednotlivým verzím)

Již několik let pořádá spolek Wikimedia Česká republika kurzy psaní Wikipedie pro seniory – iniciátorem vzniku těchto kurzů byl profesor Jan Sokol. I když podmínkou, jak začít přispívat do Wikipedie, je znalost práce s počítačem alespoň na střední úrovni, ne všichni starší lidé bez problémů přepínají mezi okny, a tudíž jim online nápověda není až tak blízká. Proto Vojtěch Veselý, jeden z hlavních lektorů těchto kurzů, připravil tištěnou příručku, která v jednotlivých kapitolách popisuje krok za krokem to, co se v kurzu probírá, aby účastníci kurzů neměli problémy, až začnou doma sami editovat. Příručka se využívá nejen v těchto kurzech, ale i v kurzech pro knihovníky, a vesměs je velmi oceňována. Ano, je to skutečně „polopatický“ návod, zdatnější editoři nad příručkou možná „ohrnou nos“. Ale ti mají možnost si online na Wikipedii vyhledat cokoli v jejích nápovědách a naučit se i vše sami s využitím různých online průvodců (např. [Průvodce Wikipedií](#) [9]). Psát do Wikipedie však rozhodně není jednoduché a pro začátečníka není jednoduchá ani orientace v nápovědních stránkách (obsah nápovědních stránek se totiž při běžném vyhledávání na Wikipedii nezobrazí, je třeba vycházet z volby Nápověda v levém panelu). Vyzkoušela jsem si to sama...

Publikace *Senioři píší Wikipedii: příručka pro začátečníky* je v tištěné formě zdarma k dispozici pro účastníky kurzů již dlouho. Nyní byla vytištěna také pod názvem *Jak psát Wikipedii: příručka pro začátečníky*, protože může být užitečná všem začátečníkům. V rámci nápovědních stránek Wikipedie existuje její [rozšířená online varianta](#) [10] a také [verze ve formátu PDF vhodná k vytištění](#) [11].

Obsahem příručky jsou převážně technické návody, jak pracovat s jednodušším editačním nástrojem Wikipedie, tzv. vizuálním editorem (existuje též editor kódu, s nímž je práce o dost náročnější). Příručka se nezabývá tím, jak má vypadat struktura a styl článku, jakými zdroji musí být článek opatřen apod. O tom a o hlavních pravidlech Wikipedie si samozřejmě na kurzech povídáme; ostatně bez jejich znalosti by ani do Wikipedie psát nešlo. Ale ne každý bude vytvářet nové články, někdo chce jen opravovat překlepy, vylepšovat styl, doplňovat odkazy, drobnosti nebo obrázky – k tomu všemu příručka postačuje.

Uspořádání kapitol příručky odpovídá obsahu lekcí v kurzech pro seniory. V první lekci se účastník

seznámí s prostředím Wikipedie (Základní orientace), zvolí uživatelské jméno a vytvoří si „účet“ (Registrace, Nastavení) a na opravě překlepu si vyzkouší, jak otevřít článek k editaci a jako ho uložit (Oprava chyby). Ve druhé lekci se naučí ve Wikipedii správně vyhledávat (Vyhledávání), což je důležité i proto, aby nevytvářel článek, který už ve Wikipedii je, jen pod jiným názvem, a ve cvičném soukromém prostoru (Pískoviště) začne s prvními skutečnými editacemi – naučí se základům formátování textu ve vizuálním editoru (Základní formátování) a především vytváření odkazů z textu na jiné články Wikipedie (Modré odkazy). Další lekce a jim odpovídající kapitoly už jsou náročnější. Dvě kapitoly (Vložení obrázku, Nahrání obrázku) jsou věnované obrázkům. Do článku je totiž možné vložit jen obrázek, který je umístěn na speciálním úložišti Wikimedia Commons; z toho plyne mj. skutečnost, že pokud chceme použít vlastní fotografii, musíme ji tam nejprve nahrát. Důležitou součástí článků jsou závěrečné sekce, kde se uvádějí zdroje použitých informací a doporučené související zdroje – těm je věnováno hned několik kapitol (Reference, Literatura, Externí odkazy). Protože v závěru kurzu pro začátečníky by měl účastník vytvořit alespoň krátký článek, uzavírá tuto část návod, jak zveřejnit jako nový článek text postupně připravovaný na tzv. pískovišti. Do příručky se ale vešlo ještě několik návodů pro kurzy pro pokročilé (Založení druhého pískoviště, Diskusní stránka, Svolení autora, Šablona Překlad) a konečně shrnutí všeho nejdůležitějšího z předchozích kapitol (Rychlý přehled).

Příručka je ideální jako doprovodný materiál ke kurzům, ale pokud by ji měl využít samouk, možná bych doporučila trochu jiné pořadí kapitol a vlastním návodům bych předradila krátkou kapitolku o tom, co je třeba při psaní článků do Wikipedie dodržovat. Začátečník se pak vyvaruje situací, kdy mu tzv. patrola označí článek jako neozdrojovaný nebo jako plagiát, případně jej navrhne ke smazání.

URL zdroje: <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2020-rocnik-29-cislo-34/seniori-pisi-wikipedii-prirucka-pro>

Odkazy

- [1] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2020-rocnik-29-cislo-34/seniori-pisi-wikipedii-prirucka-pro>
- [2] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/autori/dvorakova-helena>
- [3] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/prohlizet-cisla/2020-rocnik-29-cislo-34>
- [4] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/rubriky/recenze>
- [5] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/publikace>
- [6] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/seniori>
- [7] <https://bulletinskip.skipcr.cz/vsechna-cisla/klicova-slova/wikipedie>
- [8] https://cs.wikipedia.org/wiki/Soubor:P%C5%99%C3%ADru%C4%8Dka_pro_za%C4%8D%C3%A1te%C4%8Dn%C3%ADky_%E2%80%93_Senio%C5%99i_p%C3%AD%C5%A1%C3%AD_Wikipedii.pdf
- [9] <https://cs.wikipedia.org/wiki/Wikipedie:Pr%C5%AFvodce>
- [10] https://cs.wikipedia.org/wiki/N%C3%A1pov%C4%Bda:Jak_ps%C3%A1t_Wikipedii
- [11] https://commons.wikimedia.org/wiki/File:Jak_ps%C3%A1t_Wikipedii_%E2%80%93_P%C5%99%C3%ADru%C4%8Dka_pro_za%C4%8D%C3%A1te%C4%8Dn%C3%ADky.pdf